

Kleine stations en hun verplichtingen

Met enige regelmaat zien kleine radiostations zich genoodzaakt hun uitzendingen te stoppen, al dan niet na financiële problemen. Sommige van deze stations vinden dat auteursrechtenorganisaties, waaronder BUMA, en het Commissariaat voor de Media met hun verplichte opdrachten daaraan bijdragen. Ook programmaraden vragen zich wel eens af hoe dat nu zit.

Waar gaat het om?

BUMA is een vereniging die voor muzikanten de gelden int waar zij op basis van het auteursrecht recht op hebben. Vervolgens verdeelt BUMA die gelden onder haar leden. BUMA vraagt vergoedingen naar rato van de hoeveelheid muziek die een radiozender uitzendt. Bij die vergoedingen wordt ook rekening gehouden met de omzet en het verspreidingsgebied. Daarbij hanteert BUMA wel minimumtarieven. Het minimum tarief bij bijvoorbeeld minder dan 3 miljoen huishoudens is 18.750 euro per jaar. Bij minder dan 175.000 huishoudens is dat 3.750 euro per jaar.

Wanda Bade van het Commissariaat voor de Media: "Het Commissariaat ziet deze stations inderdaad gaan en komen omdat toestemmingen worden verleend en ingetrokken. Het is altijd jammer als stations omvallen maar er wordt natuurlijk gevist in een vijver die al overbevestigd is. Ook op internet is een ruime keuze te vinden. Het Commissariaat heeft geen specifieke rol in het al dan niet stimuleren van deze sector. De tarieven voor de toezichtkosten worden vastgesteld door het ministerie. Verder is het in theorie mogelijk dat commerciële stations last hebben van concurrerende publieke lokale zenders. In de praktijk bereiken ons daarover echter niet of nauwelijks klachten."

Radio 227, een van de stations die problemen heeft met deze kosten: "Wij merken dat het prijzlijsten zijn en anders exit. Ons gaat het om de pluriformiteit. We zitten immers in een 50+ markt en onze muziek is alleen bij ons te vinden. Mediabureaus doen alleen zaken met bepaalde stations. Wij zouden graag medewerking zien vanuit diegene die de tarieven bepalen. In die zin zijn wij niet een normaal commercieel station."

Voor radiostations staan overigens meerdere wegen open om de benodigde financiering voor elkaar te krijgen. Bepaalde nichestations weten met een combinatie van inkomstenstromen wel deze bedragen te betalen. Niet alleen traditioneel omzet draaien, maar ook donateurs kunnen daarbij horen.

DdJ

Aad Overvliet, voorzitter van de programmaraad Brabant, maakt zich zorgen over de doorgifte van deze kleinere radiostations.

"In het kort: de huidige radiomarkt wordt beheerst door de publieke radiostations 1 t/m 5 en daarnaast de Q-Musics, de 538's, SkyRadio's etc. Deze commerciële stations richten zich met name op de doelgroep 15 - 39 jaar. Daarmee is dus helaas sprake van een vorm van eenheidsworst op de radio. Andere doelgroepen krijgen beduidend minder aandacht en ik denk dan met name aan de grote groep 50+ (ruim 35% van de bevolking) die zich nu alleen herkent in radio 5. Met als handicap dat deze zender 's avonds en in het weekend een geheel ander programma uitzendt".

"Aandacht voor andere groepen dan de 15 - 39 komt voornamelijk van de kleinere stations zoals - maar niet beperkt tot - Radio 227, Monique etc. waarin de groep 50+ zich zo goed herkent. Juist deze kleine radiostations zorgen voor dat andere geluid en zijn om die reden zo waardevol. Uiterst vervelende bijkomstigheid is dat deze kleine radiostations grote moeite hebben om zich financieel staande te houden. Zij worden immers aangeslagen zonder rekening te houden met hun beperkte financiële middelen en beperktere omvang".

"Daarnaast is er de opdracht aan programmaraden om pluriform te adviseren aan de kabelmaatschappij. Juist deze kleinere zenders dragen bij aan die pluriforme invulling en verdienen dus ook om die reden een plekje op die kabel. Een financiële omstandigheid behoort dit eigenlijk niet in de weg te staan".

Concreet: "bedienen van een doelgroep die in het huidige aanbod niet, of niet voldoende, aan bod komt en het aanbieden van een ander geluid - daarmee pluriformiteit en verscheidenheid in het pakket waarborgend - zijn goede redenen om op de kabel ruimte te scheppen voor de aanwezigheid van één of twee kleinere radiostations. Daarbij hoort de financiële situatie van dit station geen belemmerende rol voor doorgifte te spelen".

Informatiebulletin van kabelraden.nl • verschijnt vier maal per jaar

kabelraad 28

Tv en radiodag 2010

kabelraden.nl
stichting landelijk steunpunt programmaraden

COLOFON Kabelraad is een uitgave van Kabelraden.nl, Stichting Landelijk Steunpunt Programmaraden en verschijnt 4 keer per jaar. Leden van programmaraden en andere geïnteresseerden ontvangen Kabelraad gratis • Het abonnement is aan te vragen via e-mail (info@kabelraden.nl) of bij Kabelraden.nl • Beechavenue 54 - 80, 1119 PW Schiphol-Rijk • Telefoon: 020 - 6586250 • Kabelraad verschijnt onder redactie van Kabelraden.nl en David de Jong (DutchMedia). Met medewerking van Tessa Slagboom • Fotografie: Henk Veenstra • Vormgeving: Fonts+Files visuele communicatie, Haarlem • Drukwerk: StyleMathôt, Haarlem

In deze kabelraad ondermeer:

- Brainstorm ledenwerven voor programmaraden
- Werkgroep kwaliteit springt ruim over de lat
- Het Gesprek uitgesproken
- Radio Monique
- Kink FM 15 jaar

Op zaterdag 2 oktober kwamen de programmaraadsleden bijeen in de Jaarbeurs voor de tv- en radiodag. Dit jaar was er geen centraal programma, maar konden programmaraadsleden kiezen uit twaalf verschillende programma-onderdelen.

Impressie van de workshop motivering van het advies

Op de TV- en radiodag 2010 gaf Joost Kadijk een workshop over 'motivering van het advies'. De workshop behandelde het wettelijk kader en de verschillende manieren waarop de programmaraden hun advies motiveren.

Waarom motiveren?

Iedereen is het erover eens, zonder motivering van het advies kom je als programmaraad in de problemen. De volgende redenen voor de motivering werden genoemd in de workshop:

- het is verplicht via de mediawet
- je bent het 'moreel' verplicht aan je achterban
- het is nodig voor de relatie met de Kabelexploitant
- je staat sterker in geschillen
- het hoort gewoon bij de zorgvuldigheid van werken van een programmaraad

Wat zegt de wet?

De mediawet geeft al redelijk wat houvast voor de motivering van het advies. De wet zegt het volgende:

- een programmaraad dient een reglement op te stellen met daarin de uitleg over:
 - totstandkoming
 - inhoud
 - vaststelling
 - openbaarmaking
 - geldigheidsduur
- er dient een transparante adviesprocedure te zijn
- het advies dient pluriform te zijn, rekening houdend met maatschappelijke,

culturele, godsdienstige en geestelijke behoeften

- er dient onderscheid gemaakt te worden tussen verplicht en vrijblijvend advies

Wat gebeurt er in de praktijk?

De meeste programmaraden hebben hun eigen manier gevonden om hun advies te onderbouwen. De programmaraden hebben veel bronnen tot hun beschikking om hun advies op te stellen. Tijdens de workshop kwamen de volgende bronnen naar boven:

- kijk en luisteronderzoek
- zenderbezoeken/zenderinfo
- enquêtes (via het internet)
- bevragen van eigen achterbannen
- info kabelraden
- inspraakreacties naar aanleiding van het conceptadvies

Welke selectiemechanismen kennen we?

De onderbouwing van het advies gebeurt volgens verschillende selectiemechanismen. Hieronder staan de belangrijkste die zijn genoemd in de workshop:

- indeling in zendercategorieën (nieuws, sport, entertainment, etc)
- indelen op doelgroepen (jongeren, ouderen, allochtonen, etc)
- indelen op populariteit (bv. via kijkcijfers)

'Zenderdaten' op drukke tv- en radiodag

De ochtend begon met 'speeddaten' tussen zenders aan de ene en programmaraadsleden aan de andere kant. Er kon geen matchkaart worden ingevuld, dus het resultaat van de dates blijft ongewis. Zeker was dat veel mensen nog nooit eerder aan speeddaten hadden gedaan... Veel zenders probeerden in vier minuten een ultrakorte presentatie van hun zender te geven. Anderen probeerden meer de dialoog aan te gaan door programmaraadsleden vragen te stellen. Duidelijk was dat de intentie van Ziggo om het analoge pakket te verkleinen voor bepaalde zenders reden is om de inspanningen om in het pakket te blijven te vergroten. Opvallend was ook de aanwezigheid van een aantal regionale commerciële zenders en van veel radiostations.

UPC en Ziggo

In het ochtendprogramma kon ook aangeschoven worden bij workshops van UPC en Ziggo. UPC zette de programmaraadsleden aan het werk door te vragen in de stoel van de kabelaar te gaan zitten en een pakket samen te stellen van 25, 20 of 15 zenders. Ook één van de middagssessies besteedde aandacht aan het verkleinen van het pakket en de keuzes die je daarbij kan maken. Gesproken werd bijvoorbeeld over 'strate-

gisch adviseren', waarbij ervan uitgegaan wordt dat kabelexploitanten al afspraken hebben gemaakt over de analoge doorgifte van zenders als SBS en RTL. Bij al deze adviezen valt op dat zenders als Euronews, WDR, MTV of TMF en Discovery Channel of Animal Planet bijna altijd een plaatsje krijgen.

Bij Ziggo was er veel discussie tussen de programmaraden en Ziggo over 'waar Ziggo nou precies mee bezig is'. Ziggo vraagt programmaraden om een advies van 15 zenders waarbij de programmaraad moet doen alsof dat het totale analoge pakket is. Ziggo kan echter zelf nog geen uitsluitel geven over de daadwerkelijke omvang van het pakket in 2011 en de datum waarop de inkrimping ingaat.

Onder leiding van Harold Makaske kregen programmaraadsleden in de ochtend ook nog de gelegenheid om in de huid van de kabelexploitant of 'gewone klanten' te kruipen. Hij begeleidde een rollenspel waarin de programmaraad een advies moest verdedigen tegenover de pers, de kabelexploitant en een aantal verontruste burgers. Een leerzame ochtend!

Workshops

In de middag kon iedereen twee work-

shops volgen. In deze deelsessies werd aandacht besteed aan het werven van nieuwe leden, de rechten en plichten bij doorgifte (door BUMA), het motiveren van een advies, het gebruik van onderzoek, het maken van persberichten en contact met publiek, basisinformatie voor nieuwe leden en handhaving van het advies. Op www.kabelraden.nl zijn de 'sheets' van verschillende presentaties terug te vinden.

Handhaving van het advies

Meestal volgt de kabelexploitant het advies van de programmaraad gewoon op. Maar wat doe je als dat niet het geval is? Daarover ging de workshop 'handhaving van het advies'. Dirk Oudenaarden (Commissariaat voor de Media) en Samuel de Leeuw (programmaraad Noord-Holland, ervaringsdeskundige) vertelden samen met Marieke Pette over de handhavingprocedures. De werkwijze van het Commissariaat, hoe ervaren je de procedure als programmaraad en de hulp die kabelraden.nl kan geven kwamen allemaal aan de orde. Op het eind was er nog kort tijd om een aantal belangrijke uitspraken toe te lichten. In de nieuwe versie van het handboek (beschikbaar eind 2010) staat ook weer veel informatie over uitspraken en procedures.

Rechter maakt eind aan concurrentie op de kabel

Op 18 augustus jl. maakte het College van Beroep voor het bedrijfsleven (CBB, de hoogste rechter in deze zaak) in één klap een einde aan de net begonnen concurrentie op de kabel. Met zijn uitspraak werd het fundament weggeslagen onder de verplichtingen die toezichthouder OPTA aan UPC en Ziggo had opgelegd.

De uitspraak

OPTA heeft niet aannemelijk gemaakt dat sprake is van duidelijke afwijkende concurrentievoorwaarden in de regionale markten, zo heet het bij het CBB. Met andere woorden, omdat er geen onderbouwing voor bestaat, valt daar uit af te leiden dat de concurrentiesituatie min of meer gelijksoortig zou zijn. En dus is er mogelijk zelfs geen sprake van regionale markten. Het CBB laat zich in de uitspraak verder niet uit over allerlei andere deelaspecten, omdat het hoofdbesluit is vernietigd.

Voor UPC en Ziggo hebben zich vanaf het begin verzet tegen de OPTA-regels. Zij zijn altijd van mening geweest dat er voldoende concurrentie is om te spreken van een gezonde markt en hekelden de opgelegde regels. Bovendien wezen zij op de dalende marktaandelen. In de televisiedistributiemarkt zijn die ondanks concurrentie van satelliettelevisie, digitale ether en IPTV overigens nog altijd hoog (69,5% bij UPC en 76,0% bij Ziggo).

Gevolgen uitspraak

UPC is het meest daadkrachtig in reactie op de uitspraak. Bert Holtkamp zegt namens UPC dat alle Tele2-activiteiten op de UPC-kabel op de datum van de uitspraak beëindigd zijn. Ook voelt UPC zich niet verplicht of geroepen om langer mee te werken aan de verkoop van haar product door derden. UPC is in ieder

geval blij dat het CBB de uitgangspunten van UPC deelt. Concurrentie is volgens UPC in ruime mate aanwezig.

Ziggozeggeman Gradus Vos zegt dat zijn bedrijf verheugd is en dat duidelijk mag zijn dat er voldoende concurrentie is. Dat heeft Ziggo altijd beweerd. Ziggo zegt open het gesprek met zowel Tele2 als OPTA in te gaan. Er waren bij Ziggo 1800 klanten overgestapt naar Tele2. "Was de uitspraak een verrassing? Je weet dat je 100% achter je eigen argumenten staat en dat dat de uitspraak zou moeten zijn, maar je weet niet hoe de rechter erin zit, dat is altijd afwachten. Kamerleden zijn van alles gaan roepen en denken daar blijikbaar stemmen mee te winnen. Eigenlijk biedt Tele2 nauwelijks voordeel ten opzichte van de kabelaanbieder, dat is gebleken uit een eerdere kort geding uitspraak (over reclame van Tele2, waarin Tele2 moest rectificeren, red.). Wij snappen dat niet van die kamerleden. Alles wat met tv te maken heeft, levert blijikbaar als je populistisch opstelt stemmen op. Ze kunnen zich beter richten op het nieuwe kabinet."

OPTA heeft circa 3 jaar gewerkt aan het hele proces voor het openstellen van de kabel en was nog bezig met de implementatie van het digitale televisie besluit. OPTA-voorzitter Chris Fonteyn liet weten dat de problemen die OPTA twee jaar geleden constateerde, niet automatisch verdwenen zijn. "OPTA vindt het belangrijk dat consumenten voldoende keuze hebben, en niet teveel betalen voor hun televisie-abonnement. Daarnaast wil OPTA dat er ook wat te kiezen valt voor consumenten wat betreft een bundel van telefonie-internet-televisie."

Nieuwe marktanalyse

OPTA heeft bekend gemaakt met een nieuwe marktanalyse te komen. Dat betekent dat het hele proces opnieuw begint. Dit proces is tijdrovend. OPTA verwacht over een jaar een nieuwe marktanalysebesluit te nemen. De vraag is of en hoe OPTA met in achtname van de uitspraak van de rechter in een marktanalysebesluit dwingende maatregelen ten aanzien van Ziggo en UPC kan nemen.

Tele2 is blij met dat besluit van OPTA. Met name met het feit dat OPTA zou constateren dat er concurrentieproblemen zijn op de televisiemarkt en volhardt in haar overtuiging om de kabelmarkt open te breken. Het van oorsprong Zweedse telecombedrijf is een petitie gestart om zijn wens tot concurrentie op de kabel te benadrukken. Ook speelt het met het idee om met een burgerinitiatief te komen. In ieder geval wil het bedrijf de petitie aan een nieuwe Minister van Economische Zaken te overhandigen. Wordvoerder Remco Meerstra zegt namens Tele2 dat het besluit van UPC arrogant is en dat het bedrijf de keuze van de consument negeert. "Mensen hebben gekozen om met een andere partij in zee te gaan. Wij zijn altijd bezig geweest met keuzevrijheid voor de consument. Keuze is er nu niet. Keuze betekent voor consumenten betere service, prijzen gaan omlaag en klanten kunnen kiezen. Wij willen ons hardmaken voor de beste deal voor consumenten". Tele2 vindt dat de kabelmarkt een monopoliemarkt is waar regulering voor moet gelden. Tele2 heeft wel haar digitale IPTV product goedkoper aangeboden in reactie op de CBB uitspraak en het verdwijnen van Tele2 van de kabel. Tele2 verklaarde nog gesprekken te voeren met UPC en Ziggo om te bezien of er nog commerciële mogelijkheden bestaan. De verwachting dat Tele2 daar uitkomt met de kabelaanbieder is vrij laag.

Veel politieke partijen hebben zich geroerd in de kwestie. De meerderheid van de partijen riep OPTA op om een nieuw besluit te nemen. Demissionair minister Maria van der Hoeven (CDA) stelde als minister niet zoveel te kunnen doen, maar riep marktpartijen op er samen uit te komen.

Praktische gevolgen

Het gevolg van de uitspraak is dat de marktpositie van de kabelaanbieder in ere is hersteld. De focus van concurrentie komt de komende tijd te liggen op concurrentie tussen infrastructures. Partijen als Online, YouCa en anderen hebben voorlopig het nakijken. Als OPTA al met een nieuwe uitspraak komt, zal dit lang duren waarna mogelijk een nieuwe implementatieprocedure nodig is. Of nieuwe wetgeving soelaas zal bieden is nog de vraag door de lange termijn die daarvoor nodig is. Ondertussen zal de digitalisering van de kabel doorgaan. Daarmee zal uiteindelijk analoge kabeltelevisie verdwijnen. Kabelaanbieder kunnen echter in het digitale domein ook aanmerkelijke marktmacht opbouwen waarmee de problematiek van vooraf aan begint.

UPC heeft landelijk gezien een marktaandeel van 27%; Ziggo van 44%. De vraag is of dat voldoende basis is voor regulering. Immers, de vraag kan gesteld worden of ze juridisch gezien nog aanmerkelijke marktmacht hebben. Regionaal zijn het natuurlijk monopolisten. De consument kan niet kiezen tussen kabelexploitanten, maar wel voor andere infrastructures. De politiek is al sinds de verkoop van de kabel in de jaren '90 tevergeefs bezig om regels voor de kabelaanbieder in te stellen. De laatste periode is OPTA ermee aan de slag gegaan, maar ook die is er niet in geslaagd om tot afdwingbare regels te komen.

DdJ

Remco Meerstra

HitRadio Veronica

Zonder aankondiging is het kabel- en internetradiostation HitRadio omgedoopt in HitRadio Veronica. Het is sinds eind 2006 de vierde keer dat het radiostation van naam verandert. Het station nam eind 2006 de plek in van RTL FM onder de naam TMF Radio, heette vanaf 2008 TMF HitRadio, waarna het sinds 1 november 2009 HitRadio heette. Het format en de muziekkeuze van de zender is ongewijzigd gebleven. Volgens Niels Jansen (marketing manager van de radiozender) is er voldoende onderscheid met Radio Veronica, dat zich op een heel andere doelgroep richt en een ander format heeft. Volgens Jansen zal er dan ook geen merkenverwarring tussen de twee zenders plaatsvinden. HitRadio Veronica richt zich op jongeren van 15 tot 25 jaar met hitmuziek. Radio Veronica richt zich voornamelijk op mannen van 20 tot 49 jaar met '80s, '90s en '00's muziek. Beide stations zijn onderdeel Sky Radio Group, de radiotak van de Telegraaf Media Groep.

DdJ

Brainstorm ledenwerven voor programmaraden

Chris Visser gaf op de tv- en radiodag een brainstorm sessie over het werven van leden. Daarin werden samen met de deelnemers ideeën gegeneerd voor het vinden van nieuwe leden. Deze manier van werken was nieuw voor veel deelnemers. Uit de workshop kwamen de volgende ideeën:

Opgedane ideeën:

- algemene website / SharePoint opzetten waar succesverhalen over ledenwerving gedeeld kunnen worden
- linkje met verwijzingen naar de website van programmaraden op de sites van anderen, bijvoorbeeld gemeentes of omroepen
- gebruik maken van het informatiekanal van (lokale) omroepen of kabelexploitanten
- bij brief van de kabelexploitant een informatiebrief van de programmaraad voegen
- studenten van mediaopleidingen vragen of zij willen deelnemen (win-win situatie creëren)
- mond op mond reclame bij verschillende sociale bijeenkomsten door huidige raadsleden
- aanschrijven productiemaatschappijen om deel te nemen aan een programmaraad
- aandacht vragen via een consumentenprogramma op radio en/of TV
- gericht(er) adverteren
- advertentiepagina op Hyves of ander sociaal medium
- ledenwerven via een vrijwilligerscentrale

Kern van het probleem bij ledenwerven

De meeste deelnemers wijten het gebrek aan belangstelling van nieuwe leden aan de onbekendheid van de programmaraden en wat zij doen. Daarbij gaven de deelnemers aan dat er wellicht ook een taak voor kabelraden.nl ligt om de programmaraden te ondersteunen bij het verwerven van naamsbekendheid.

Chris Visser

Jan Maas

Rob Lintner

Wim van Ooijen

Samuel de Leeuw

Simone Veldema

Werkgroep kwaliteit springt ruim over de lat

Eind van dit jaar rondt de werkgroep kwaliteit zijn project af. De belangrijkste doelstellingen van het project zijn bereikt. Vooral het aantal websites en de informatie op de websites is sterk verbeterd. In eerdere nummers van kabelraad hebben we het project al besproken. Nu laten we graag een aantal leden van de werkgroep aan het woord. Wat vonden zij van het project en hebben ze zin om mee te doen met het vervolg?

Jan Maas (Rotterdam), Rob Lintner (Zuid-Holland Zuid), Wim van Ooijen (Gelderland Noord), Samuel de Leeuw (Noord-Holland) en Simone Veldema (APR) hebben meegewerkt aan dit overzicht. Uit hun antwoorden blijkt een warme betrokkenheid bij het functioneren van programmeraden. En zij zien mogelijkheden om dat functioneren te verbeteren, zowel bij hun eigen programmaraad als bij programmeraden als geheel. Het rapport van NLkabel over het functioneren van programmeraden was een mooie start voor die verbeteringen. De leden van de werkgroep willen daar zelf een bijdrage aan leveren, willen leren van elkaar en natuurlijk ook hun eigen expertise inzetten. De leden zijn immers al langer lid van een programmaraad en hebben gezamenlijk de nodige ervaring.

Of zoals Rob het verwoordt: "Soms merk ik bij bijeenkomsten van kabelraden.nl het nodige wantrouwen van programmeraden tegenover radio- en TV-aanbieders, kabelexploitanten en nieuwe manieren van doorgifte in het algemeen en de omgang met de kabelaanbieders in het bijzonder. Daar wilde ik ook graag een "pragmatische geest" tegenover zetten".

Het project

Welke doelstellingen spraken de werkgroepleden in het bijzonder aan? Vanaf het begin lijkt iedereen het erover eens te zijn dat vooral het verbeteren van de websites erg belangrijk is. Ook zijn werkgroepleden op zoek naar suggesties

om de kwaliteit van de eigen programmaraad te verbeteren.

En wat heeft ze het meest verrast?

Er is genoeg om je over te verbazen! Van de opstelling van de politiek, die programmeraden wil afschaffen, tot het gebrek aan goede communicatie van programmaraaden als geheel. Welke tv-kijker weet nou van het bestaan van een programmaraad? Verrassend is ook dat programmeraden veelal met dezelfde problemen te maken hebben. Eigenlijk zouden ze dus allemaal aan het project mee moeten doen.

En als mooie conclusie: "na het vaststellen van de doelstellingen had ik eerlijk gezegd mijn twijfels of we de lat niet te hoog hadden gelegd. Dus de grootste verrassing is wel dat we onze doelstellingen hebben bereikt!"

Het resultaat

Hoe tevreden zijn de werkgroepleden over het project? Gelukkig zijn de werkgroepleden na afloop nog net zo enthousiast als bij de start. Soms is het lastig om alle goede ideeën uit het project ook direct door te voeren bij de eigen programmaraad. Daarnaast is het leuk om leden van andere programmeraden te leren kennen. Dat is eigenlijk een aanrader voor iedereen. Het resultaat is goed en de kwaliteitschecklist (NB: zie bij deze kabelraad) is een mooi product. Maar natuurlijk zijn we er nog lang niet. Vooral moet er aandacht komen voor de motivering van het advies. Uiteindelijk komt de lat voor programmeraden steeds hoger te liggen.

En nu het vervolg?

De werkgroepleden hebben dus het gevoel nog niet klaar te zijn. Hoewel bijvoorbeeld Jan ook aangeeft wel de twijfelen over het nu van een vervolg: "omdat toch vrijwel zeker is dat programmeraden ophouden te bestaan. Over het fenomeen klantenraden - zoals voorgesteld door de vorige minister - en hun bevoegdheden ben ik dermate ontevreden, dat ik daar zeker niet aan zal deelnemen".

Er zijn ook al ideeën over het vervolg. Bijvoorbeeld het opstellen van een voorbeeld-procedure voor het maken van het advies en het bedenken van een 'tool' (voorbeeldlijst, wellicht met meerkeuze oplossingen per zender) om de motivatie per zender toe te lichten. Wanneer de projectgroep alles in de strijd gooit is het misschien mogelijk om wel 90% van de jaarlijkse problemen in een procedure te verwerken. De overige 10% kan de bewuste programmaraad best zelf oplossen. Deze procedures zouden niet dwingend maar slechts adviserend (werk- en moeite besparend) moeten zijn.

Simone denkt aan onderwerpen als (strategisch) adviseren, het 'echt' in gesprek gaan met de zenderaanbieders ('hoe vaak praten deze nu met 'gewone' kijkers/luisteraars) of met mensen uit het programmaraadsgebied. Ook de relatie met de kabelexploitant zou aandacht kunnen krijgen. Samuel wijst erop dat het natuurlijk vooral ook belangrijk is om aan programmeraden te vragen aan welke dingen ze nog behoefte hebben. Advieswerk? Inwerking nieuwe leden van de programmaraad? Omgaan met nieuwe wetgeving? Motivatie vanwege naderende nieuwe wetgeving? Vergadertechnieken? Communicatie? Al deze onderwerpen zouden aandacht kunnen krijgen in het kader van kwaliteitsverbetering. Dus programmeraden, laat je horen! Tot slot blijkt uit de opmerkingen van de werkgroepleden ook dat iedereen het gewoon leuk vond om gezamenlijk in de werkgroep 'aan het werk' te zijn. Zeker is ook dat er meer begrip en bewondering komt voor de problemen, beperkingen maar vooral ook leuke oplossingen van andere programmeraden. En in de mooie slotwoorden van Wim: "dank aan alle actieve deelnemers, met elkaar bereiken we iets waarvoor we staan".

En we hopen dat in een volgend project nog veel meer mensen actief zullen zijn!

Swartopwit

The long run of the cops

Er zijn van die oude vrienden die je net nog vaak genoeg ontmoet om vertrouwd te blijven, maar toch zo zelden dat het toch steeds een buitenkansje is als je elkaar treft. Op TV heb ik dat ook. Af en toe zie je soms nog uitzendingen van hele oude slapstick films: zonder geluid en zonder kleur, maar met een soort humor die op een vreemde manier eeuwig lijkt. Wie van dit genre houdt, heeft meestal ook kennisgemaakt met een groep politieagenten die ongelooflijk energiek bezig zijn met hun taak en elkaar daarbij zo voor de voeten lopen dat er verder niets van terecht komt: de "Keystone Kops". Je zou kunnen zeggen: een soort verre voorlopers van de talenten op de "Police Academy".

Uiteraard haal ik deze heerlijkheden uit de oude doos alleen maar aan om te onderstrepen hoe rijk de zegeningen van het uitgebreide aanbod op de Nederlandse kabel is. Het zou niet bij mij opkomen om een vergelijking te maken met de professionals die met enorme ijver waken over het belang van de kabelconsument. Al was het maar om dat daar bij nadere beschouwing weinig om te lachen valt.

De OPTA heeft meer dan een jaar gewerkt aan beleid om meer concurrentie op de kabel mogelijk te maken: je zou je ook via een ander leverancier op het standaard analoge pakket moeten kunnen abonneren. Uitgebreid overleg met marktpartijen, NMA geraadpleegd, EU geraadpleegd en als je de nieuwe abonnementen al zowat kan afsluiten besluit het College van Beroep voor het Bedrijfsleven dat het zo niet op deze manier kan. Terug naar af, u ontvangt geen 200 gulden. Nee, beter: u betaalt elke appellant 1585 euro proceskosten.

Sommige programmeraden weten hoe het voelt. Je maakt een zorgvuldig advies. Het kabelbedrijf gooit eigenmachtig een zender uit het pakket. Je krijgt geen gehoor bij het bedrijf, dus je moet naar het Commissariaat voor de Media. De advocaat van het kabelbedrijf heeft het altijd erg moeilijk, dus de zitting wordt al gauw twee keer uitgesteld. Maar je krijgt gelijk van het Commissariaat! Helaas gaat tekent de kabelaar meteen weer in beroep bij aan de rechter. Dus opnieuw wachten op een trage procedure. Maar de rechter is het eens met het Commissariaat! Nou ja, dan is er natuurlijk nog hoger beroep bij de Raad van State. En daar concluderen ze dan helemaal aan het eind dat de omvang van de programmaraad toch eigenlijk veel belangwekkender is dan de samenstelling van het zenderpakket.

Er zijn altijd mensen, meestal tevens jurist, die je kunnen uitleggen dat de juiste formaliteiten nu eenmaal heel belangrijk zijn en het op de lange termijn echt wel goed zal komen. Maar de wetgever doet er goed aan om dingen die belangrijk zijn zo te regelen dat ze het niet zo eenvoudig afleggen tegen belanghebbenden met veel geld om eindeloos procedures te voeren. Want zoals John Maynard Keynes al vaststelde: op de lange termijn zijn we allemaal dood.

Het Gesprek uitgesproken

Het Gesprek heeft op 19 augustus zijn uitzendingen gestaakt. De zender ging op dezelfde dag failliet. Het Gesprek is opgericht door Ruud Hendriks, Derk Sauer, Frits Barend en werd later ook ondersteund door Harry de Winter. De zender was oorspronkelijk opgezet als interviewzender, maar ontwikkelde zich tot een zender met niet alleen interviews, maar ook opiniërende, culturele en documentaire-achtige programma's. Ook zond het dagelijks in het Nederlands ondertitelde BBC World News programma's uit.

Doelstelling was om te komen tot een marktaandeel van 2%. In maart werd de zender opgenomen in de holding waar ook NRC Handelsblad en NRC Next onderdeel van uitmaken. Daarmee werd ook de zeggenschap over de zender voor 80% verlegd naar de investeringsmaatschappij Egeria. Ruud Hendriks zegt desgevraagd dat de zender gestopt is omdat Egeria er te weinig perspectief in zag. Hendriks zelf heeft tijdens de beslissende vergadering tegen gestemd, omdat dit in zijn optiek "niet de manier" was. Volgens Hendriks waren er mogelijkheden om de zender een perspectief te geven en langer de kans te geven om rendabel te worden. De zender kostte 400.000 euro per maand en heeft in de nog geen drie jaar van haar bestaan nooit winst gemaakt.

In de optiek van Ruud Hendriks is er nog steeds een kans van slagen voor een dergelijke zender. Hij ziet mogelijkheden voor de combinatie van reclame en abonnementsgelden waarbij de zender in een pluspakket wordt aangeboden. Hendriks hoopt dat programmeraden ruimte blijven geven aan diversiteit en dat, ondanks het einde van Het Gesprek, nieuwe initiatieven niet belemmerd worden. Hendriks is van mening dat er naast goede programmeraden ook programmeraden zijn met te weinig kennis. Door dat amateurisme kan willekeur een kans krijgen. Hendriks hekelde bijvoorbeeld het feit dat hij uren moest reizen voor een presentatie van vijf minuten, terwijl de keuze van de programma-raad op voorhand al vaststond.

Toch is de mede-oprichter van Het Gesprek programmeraden dankbaar dat Het Gesprek zoveel distributie kon krijgen. Met UPC en Ziggo zou Het Gesprek vooral digitale distributie hebben verkregen en was analoge distributie absoluut niet vanzelfsprekend. Ruud Hendriks is voorstander van een grote programmaraad met professionals en noemt als mogelijkheid dat het Commissariaat voor de Media deze rol op zich neemt. Ruud Hendriks, Harry de Winter en Frits Barend hebben na het faillissement van Het Gesprek hun aandelen in de holding van NRC (Lux Media) verkocht.

Ruud Hendriks

DdJ

De toekomst bij UPC

UPC komt met "CI+" en gaat mogelijkheid bieden voor opnemen op afstand. Ook heeft het bedrijf inzicht gegeven in haar visie op (digitale) televisie via de kabel.

CI+

Eind van dit jaar komt UPC met de mogelijkheid om zonder digitale kabelontvanger UPC Digital te kijken (CI+). UPC volgt daarmee Ziggo, die deze mogelijkheid al veel langer biedt. In tegenstelling tot Ziggo zal UPC de CI+ module niet te koop aanbieden maar als huurmodel introduceren. Met een CI+ module en smartcard is het mogelijk om op een (nieuwer) televisietoestel de gecodeerde digitale kabelsignalen te decoderen, zonder gebruik te maken van een decoder. De prijzen van CI+ bij UPC zijn nog niet bekend, maar de verwachting is dat die iets lager zullen

liggen dan bij een digitale kabelontvanger. Met CI+ kunnen de interactieve diensten niet worden afgenomen, maar HDTV en het hele zenderaanbod is wel beschikbaar. Met de komst van CI+ van UPC is er sprake van een koerswijziging, aangezien de kabelaar jarenlang niet anders wilde dan dat het digitale kabelproduct via de eigen digitale kabelontvanger wordt afgenomen.

Opnemen op afstand

UPC komt in oktober en november met een nieuwe dienst waarmee opnemen op afstand mogelijk wordt. UPC klanten kun-

nen dan met een iPhone, iPad of andere mobiele browsers via een elektronische programmagids instellen wat er thuis opgenomen moet worden. Het is niet mogelijk om die opname vervolgens op de iPhone of andere mobiele browsers te bekijken. Vooralsnog kost opnemen op afstand geen extra geld.

DdJ

Marja van Bijsterveldt krijgt mediaportefeuille

Marja van Bijsterveldt krijgt als minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW) ook media in haar portefeuille. Van Bijsterveldt is sinds 14 oktober 2010 minister van dit departement. Van november 2002 tot februari 2007 was zij voorzitter van het CDA. Eerder was zij actief in het CDJA en voorzitter van het CDA-vrouwenberaad. Daarna was zij wethouder in Almere en in de periode 1994 - 2003 burgemeester van Schip-luiden. In 2010 maakte zij deel uit van de Tweede Kamer.

Als mediaminister volgt zij Ronald Plasterk (PvdA) op, die minister van OCW was van 22 februari 2007 tot 23 februari 2010.

Joop Atsma

Joop Atsma (CDA), lange tijd Kamerlid en een warm pleitbezorger voor programmeraden in de Tweede Kamer is staatssecretaris geworden van het nieuwe ministerie van Infrastructuur en Milieu.

Radio Monique

Radio Monique startte eind vorig jaar met kabeluitzendingen. De radiozender zendt vooral wat oudere muziek uit met nostalgie naar de zeezendertijd. Kabelraad sprak met James Romeijn, directeur/oprichter van Radio Monique. De zender is in handen van M.A. Romeijn en dat is de zoon van de algemeen directeur.

Wie is Radio Monique?

James Romeijn: "Radio Monique 963 is een stukje nostalgie in combinatie met het heden. Het was een voormalige zeezender uit de jaren '80, het bestond van 1984 tot 1987. Radio Monique 963 zond uit vanaf de Noordzee via de middengolf. De oude frequentie gekoppeld aan de naam. We oriënteren ons vooral op de westkust. Dus van de kop van Noord-Holland tot Zeeland en een stukje Utrecht, Amsterdam. Het moet een bepaalde binding hebben met de Noordzee. We willen daar een kabelfrequentie verwerven. Als de mogelijkheid daar is, willen we ook kijken naar etherfrequenties. Onze inkomsten komen uit reclame-inkomsten en sponsoring. We voeren een heerlijke koers, Radio Monique valt bij steeds meer mensen in het oor. Vader en zoons complete salaris gaat erin, wij hebben zelf betaald voor de start, uiteindelijk moet het rendement via reclames worden verdiend."

Geen bonkie-bonkie

"Wie zitten er op Radio Monique te wachten? heel veel mensen... De huidige

radiostations brengen allemaal muziek uit de jaren '80, '90, 2000. Wij brengen echter ook de onderliggende jaren: de jaren '60 en '70, albumtracks, danceclassics, leuke programma's met mixen..." "We programmeren breed. Radio Monique beweegt zich in het segment '60 - nu, dus geen bonkie-bonkie muziek (house achtige) synthesizer muziek in plaats van echte drums. Tegenwoordig planten ze met een computer zo een nummer in elkaar. 35+ers zitten daar niet op te wachten. Wij willen een stukje nostalgie brengen. We willen oude jocks brengen en laten horen hoe dat van zee klonk. Er zijn vele verhalen over te vertellen."

Haalbaarheid

"Zolang wij er geld in blijven stoppen, blijft het station voortleven. Als je je zaakjes goed voor elkaar hebt, is in medialand alles duur. Wij als consument betalen allemaal voor de kabel, waarom moeten wij als stations daar ook nog voor betalen? Lekker verdienen voor de kabelmaatschappij, daarom begrijp je wel waarom ze zo groot zijn. Met betrekking tot Radio

192; als je niet goed bent in management kan er heel veel fout gaan. Bij Radio 192 waren mensen in loondienst; hier wordt niemand betaald; allemaal op vrijwillige basis. Dat scheelt enorm. Radio Monique heeft geen grote panden, studioruimte is goed, dat scheelt een hoop geld. We voelen ons als een hartstikke leuke familie. Zo wordt je ook ontvangen; we zijn gevestigd in Velsen-Noord."

Radio Monique heeft circa een half miljoen kabelaansluitingen via Caiway (alleen digitaal), maar ook via UPC in Gelderland (waaronder Arnhem). Radio Monique heeft echter een voorkeur voor de westkust, en sluit bijvoorbeeld niet uit Arnhem te laten vervallen in ruil voor Amsterdam. De kabel-distributie in Gelderland is gestart om voet aan de grond te krijgen bij UPC. De zender zegt in principe landelijk beschikbaar te zijn en 6 miljoen kabelhuishoudens aan te kunnen. Op die manier wil het de luisterdichtheid opbouwen. De zender wacht het oordeel van programmeraden af.

DdJ

De mensen achter Monique, v.l.n.r. Peter van Velsen, Anita Somers en Ad Roberts

De studio met het programma windkracht 4 tot 6

Kink FM 15 jaar

Kink FM bestond op 1 oktober 15 jaar. Het is het enige radiostation dat gedurende zijn gehele bestaan alleen via de kabel, satelliet en internet heeft uitgezonden. De zender is bij gebrek aan etherfrequenties voor haar bestaan afhankelijk van de kabel. Kabelraad sprak met Jan Hoogesteijn (mede-oprichter en eerste directeur van Kink FM) en Jantien van Tol (huidige directeur van Kink FM).

De geboorte

Jan Hoogesteijn: "Het ontstaan van Kink FM had mede te maken met een persoonlijke wens van Rob Stenders en mezelf begin jaren '90. Wij kwamen beiden bij de VARA vandaan en zijn in de jaren '80 bij Veronica terechtgekomen. Wat muziek betreft waren wij erg VARA-minded, maar wat vorm betreft Veronicaans. We waren geërgerd door de manier waarop kwaliteitsmuziek door de VPRO werd gepresenteerd. Wij wilden progressieve muziek in een 'Veronica jasje' brengen en daarmee het grote publiek bereiken. Alleen de VPRO bood alternatieve muziek; naar ons idee is het niet moeilijk om alternatieve muziek populair aan te bieden. We begonnen met het schrijven van een plan toen Veronica nog publiek was. Eigenlijk startte Kink FM toen al als een nachtprogramma (Kink Radio) op Radio 3FM. Het lanceren van de naam 'Kink' is dus in het publieke bestel gebeurd, ook om de liefhebbers te laten wennen aan Kink FM".

Veronica had bij het commercieel gaan de ambitie om een x aantal radiostations op te zetten: een nieuwsradiozender, een soulzender, een popmuziekzender en een alternatieve muziekzender. De zender ging in zee met RTL. Kink FM nam op 1 oktober de plek in van RTL Rock Radio, dat een zieltogend bestaan leed. Kink FM hield het slechts 14 maanden vol onder

de RTL/Veronica-combinatie. RTL zag er helemaal niets in, waarna Vereniging Veronica de zender overnam en voortzette onder de eigen hoede.

"Het was een hele strijd om met Kink FM te starten. Het station had in het begin een hele vlotte vormgeving. We kwamen in een commerciële organisatie terecht, aandeelhouders stopten er geld in maar wilden er ook geld uit. Het was duidelijk dat RTL niet geïnteresseerd was in radio. Bovendien was er geen zicht op FM-frequenties; wilde je geld verdienen dan heb je dat nodig. Het was de inmiddels overleden Joop van der Reijden die in verband met de pluriformiteit Kink FM wilde behouden en voor 1 gulden overnam (dat bedrag is tot op heden nooit betaald). Iedereen werd toen ontslagen, ik mocht in mijn eentje het station redden. Destijds werkten Floortje Dessing, Jeroen Kijk in de Vegte en Rob Stenders voor Kink FM. Een droom was aan diggelen. Rob Stenders heeft het radiostation eerder verlaten. We hadden beide geen enkele commerciële ervaring en kwamen uit het publieke bestel waar genoeg geld was om uit te geven. Opeens moet je na denken over targets, doelgroepen en geld. Dat zat in mijn portefeuille, opeens moest ik me met allerlei vervelende zakelijke dingen bezighouden en Rob Stenders niet. Die hield zich voornamelijk met de muziek bezig. Door weinig zakelijke ervaring en ego's is dat uit elkaar gedreven; heel erg pijnlijk. Het was uiteindelijk of mijn koers, of die van Rob Stenders. Achteraf had het had ook anders gekund."

Roerige jaren

"Er is veel gebeurd. Een aantal betaalde krachten kwam na verloop van tijd terug als vrijwilliger, Arjen Grolleman was de eerste. We hadden elk half jaar geld van de Vereniging Veronica nodig om te kunnen voortbestaan. Joop van der Reijden vond ons wel leuk, hij was erg gesteld op Arjen Grolleman, want 'die sprak tenminste met twee woorden'. Ieder half jaar was het zweten, we hadden geen vast contract. Vereniging Veronica was een niet stabiele partij."

KINK^{FM}

Kink FM procedeerde met succes tegen de staat en dwong zo in 2002 een frequentieverdeling af. "Ik dacht we hebben het voor elkaar, we gaan die FM-frequentie winnen. We hadden min of meer de toezegging uit Den Haag dat er een voor Kink zou worden bestemd. Maar Veronica's televisieambitie werd een drama, een enorme puinhoop. Er was geen geld meer beschikbaar voor frequenties, wat achteraf niet waar bleek te zijn. En de Vereniging Veronica trok zich terug uit zowel Veronica Radio als Kink FM. Heel erg. Dit had het moment kunnen zijn dat we door konden breken. Veronica is als radiomerk bij Sky Radio Group terechtgekomen, ik heb persoonlijk tegengehouden dat Kink FM daar ook naartoe zou gaan omdat ze anders Kink FM de nek zouden hebben omgedraaid. Kink FM is bij Vereniging Veronica gebleven, de Vereniging is Kink FM trouw gebleven. Ik ben vertrokken in 2005 als directeur van Kink FM en ben toen drie jaar lang lid geweest van het bestuur van Vereniging Veronica waar ik mij op aandeelhoudersniveau heb beziggehouden met onder andere het 10 % belang in Sky Radio Group. Hoe raar kan het lopen..."

Programmaraden

"Ik heb zelf alles op alles gezet om ervoor te zorgen dat de zender niet kapot ging. Het was te gek met zo'n klein clubje te knokken. Ik ging zelf het hele land door zonder auto langs de programmaraden. Kabel was van levensbelang voor ons. De mensen van UPC werden gek van ons en van de mensen die Kink FM op de kabel wilde houden. Ik herinner me dat niet iedere programmaraad even professioneel was met de manier waarop ze omgingen met radio- en televisiezenders. De vragen waren echt op het niveau van 'hoeveel cd's heeft u voor ons'? Maar ja, kabel was van levensbelang, nu luister ik via internet."

Arjen Grolleman

"Uiteindelijk heb ik het niet volgehouden. Ik was zo boos over wat er vanaf 1999 was gebeurd, dat ik er persoonlijk (fysiek) een grote prijs voor heb betaald en voor mezelf koos."

Na het vertrek van Jan Hoogesteijn traden Arjen Grolleman en Jantien van Tol aan als directieduo van Kink FM. Arjen Grolleman was het inhoudelijke en muzikale geweten van de zender. Hij overleed op 20 januari van dit jaar op 37-jarige leeftijd. Jantien van Tol heeft de volledige leiding van het station op zich genomen. Jantien van Tol: "Arjen Grolleman is altijd bij Kink FM geweest, eerst als vrijwilliger, later als betaald medewerker. In 2005 kwamen wij tot de conclusie dat het station door moest. Wij vonden dat er altijd een plek moet zijn op de Nederlandse radio voor de betere popmuziek, en als wij dat moeten zijn, dan zijn wij het maar, want het station daar willen we voor doorvechten". "Arjen Grolleman was de ziel van het station. Arjen is vanaf het begin bij Kink FM betrokken geweest. Hij vocht en hield superveel van het station. Het was een multigetalenteerd radiomaker. Arjen Grolleman was een ontzettend gedreven persoon, passioneel en bovenal een heel lief persoon. Hij was in feite ook de personificatie van Kink FM geworden."

De muziek van Kink FM

"Kink FM is opgericht als radiostation waar een plek is voor de betere popmuziek maar Kink FM komt ook voort uit de Veronica dynastie. Dat is waar ook heel goed radio gemaakt kan worden. Er staat nu gewoon een hele goede programmering met voornamelijk jonge mensen, begin 20'ers meestal. Wij programmeren nog steeds heel progressief, 50% is nieuwe muziek. We geven veel aandacht aan 00's en de 90's. En natuurlijk hoor je bij ons de echte oude muzikale helden als Bowie, Beatles, Rolling Stones, etcetera. In de avonduren besteden we aandacht aan de niches, in de dagprogrammering gingen we heel breed van heavy metal tot singer songwriter. We hebben enige tijd geleden gekozen

voor de betere pop en rock alternatief. Het hele harde hebben we eruit gehaald."

"Bij Kink FM gaat het er om of een plaatje ons raakt, we gaan niet af op de hitstatus, muziek testen we niet vooraf. We zijn vaak voorloper. We hebben een progressieve programmering, we zijn eigenlijk het tegenovergestelde van een commercieel radiostation, het gaat om de liefde voor muziek, wars van commercie en toch een commerciële omroep willen zijn."

De toekomst

Jantien van Tol: "2010 is het meest bizarre jaar, waarin we in een zo ongelofelijk diep dal zaten (naast Arjen Grolleman is ook presentator Roy Avni overleden). Toch gaan we door met nu en de toekomst. We hebben onder andere festivals afgetrapt als Paaspop, we hebben een iPhone applicatie ontwikkeld, we zijn naar de twee grootste bevrijdingsfestivals van Nederland gegaan, we hebben het Kink FM 15 jaar feest gehouden, de Kink 1500, Xite TV met Kink TV producties gemaakt. Kortom ondanks het grote verdriet hebben we niet met de armen over elkaar gezeten."

Kabel

"Wij zijn de meest dankbare gebruiker van Nederlandse kabel. Onze doelgroep luistert zeker via de kabel, de kabel is nog steeds het meest belangrijke medium. Elk jaar blijft het spannend als er een besluit over je wordt genomen bij de programmaraden. Wat heel erg prettig is om te zien, is dat de meesten het verhaal van Kink FM begrijpen. Kink FM is een uniek radiostation en een radiostation dat zorgt voor het pluriforme aanbod en daarom is er nagenoeg nooit discussie over Kink FM. Daar ben ik blij mee. Kabel blijft er gewoon voor ons - ook al heb je ether - heel erg belangrijk."

Jantien van Tol zegt over de toekomst van programmaraden, "Kabelmaatschappijen kunnen een pakket samenstellen dat volgens hen het meest aantrekkelijk is voor de klanten. Maar programmaraden staan midden in de samenleving en kijken echt naar het pluriforme aanbod voor hun omgeving."

"Mensen onder de 35, vragen zich misschien af: kabelradio wat is dat? Jongeren zijn meer bezig met internet, dat was er eerst niet. Het merendeel van onze luisteraars luistert via de kabel. Ik ben juist heel erg blij met de combinatie van infrastructuur dus analoge kabel, digitale kabel via de tv; fantastisch dat jongeren ons zo ontdekken: internet, iPhone. We hebben alle infrastructuren nodig omdat de een de ander niet uitsluit; we kunnen niet van internet alleen leven. Het zou fantastisch zijn als er uiteindelijk ook naar ons geluisterd kan worden in de auto via een digitaal medium. Wij willen nog steeds in de FM-ether, en we hopen van harte dat Den Haag zo snel mogelijk met duidelijkheid komt".

DdJ

Jan Hoogesteijn

Jantien van Tol